

Η αξία και η αξιοποίηση ελληνικών ιστορικών εφημερίδων – Θέματα σχεδιασμού ψηφιακών συλλογών

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

17^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

24-26 Σεπτεμβρίου 2008

Αριέττα Παπαϊωάννου

Βιβλιοθηκονόμος, MRes (SLAIS, London), cPhD

Παλαιότερες ιστορικές εφημερίδες

- Καθημερινή πηγή πληροφόρησης
  - Συμβάλλει στην
    - κοινωνική,
    - πολιτική &
    - οικονομική ενημέρωση τόσο του μέσου πολίτη όσο και του ερευνητή
  - Πρωτογενής και πολυδιάστατη πηγή
-

Η παλαιότερη ιστορική εφημερίδα...

...σε ψηφιακή μορφή

- αναδεικνύει το πλούσιο περιεχόμενό της
- μετατρέπεται σε εύχρηστη πηγή ιστορικών πληροφοριών
- ελκύει νέες ομάδες χρηστών
- αποκαθιστά την ιστορική της αξία στη σύγχρονη πραγματικότητα

Το ζητούμενο

Εύκολη και γρήγορη πρόσβαση σε συγκεκριμένη πληροφορία

Η λύση

Να προβούν οι βιβλιοθήκες στη μελέτη, το σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων ψηφιοποίησης συλλογών ιστορικών εφημερίδων

Βασικά θέματα υλοποίησης έργου ψηφιοποίησης ιστορικών εφημερίδων

- ❑ Ποιος είναι ο στόχος του εγχειρήματος
  - ❑ Ποιο τμήμα υλικού θα προβληθεί στο πρώτο στάδιο εφαρμογής
  - ❑ Ποια σύνολα χρηστών θα εξυπηρετηθούν από αυτή την υπηρεσία
  - ❑ Τεχνικές προδιαγραφές
    - Εκτίμηση εξοπλισμού
    - Εκτίμηση λογισμικού
    - Σταθμοί και χώροι εργασίας
  - ❑ Κόστος
  - ❑ Προσωπικό
-

Βασικά θέματα ψηφιοποίησης ιστορικών εφημερίδων (1)

Ψηφιοποίηση, OCR & φυσικά χαρακτηριστικά

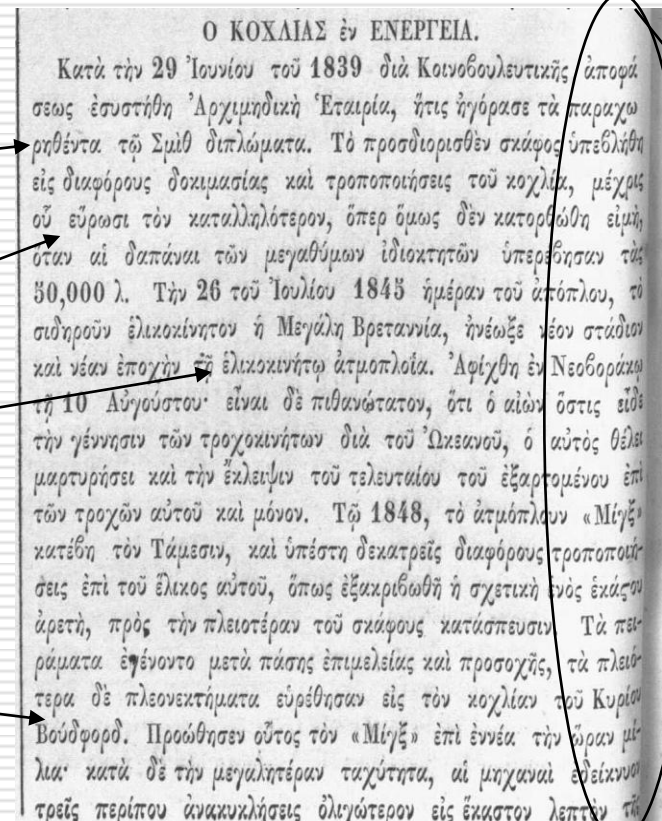

«ρηθέντα»

«ου εύρωσι»

«τη
ελικοκινήτω»

«Κυρίου
Βούδφορντ»

Λοξά,
πλαγιασμένα
γράμματα

Εικόνα 1: Αποσπάσματα από ιστορικές εφημερίδες που χρησιμοποιούνται ως δεδομένα για την εκπαίδευση του μοντέλου.

Βασικά θέματα ψηφιοποίησης ιστορικών εφημερίδων (2)

Ψηφιοποίηση βασισμένη σε μικροφίλμ ταινίες

- ικανοποιητικά αποτελέσματα ανάλογα με
    - α)** το βαθμό συντήρησης των ταινιών
    - β)** τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε η μεταφορά από την έντυπη στην μικροφίλμ μορφή

  - δεδομένα πλεονεκτήματα:
    - α)** αυξημένη αυτοματοποίηση κατά τη διάρκεια της σάρωσης
    - β)** χαμηλό κόστος δημιουργίας τελικής εικόνας
    - γ)** άμεση διαθεσιμότητα του πρωτογενούς υλικού
-

Βασικά θέματα ψηφιοποίησης ιστορικών εφημερίδων (3)

Ψηφιοποίηση βασισμένη σε έντυπη πρωτότυπη πηγή

- Δεδομένο πλεονέκτημα
    - α)** καθαρές & ζωηρές εικόνες κατά την ψηφιοποίηση

  - Πιθανά προβλήματα
    - α)** καθυστέρηση εξέλιξης ψηφιοποίησης
    - β)** απαραίτητος ο κατάλληλος & προσεκτικός χειρισμός του ιστορικού αντικειμένου
    - γ)** επιμελείς επεμβάσεις με τεχνικά μέσα για φωτεινότητα & καθαρότητα (όπου η φυσική κατάσταση του υλικού είναι κακή)
-

Βασικά θέματα ψηφιοποίησης ιστορικών εφημερίδων (4)

Ψηφιοποίηση, αναζήτηση και ανάκτηση
πληροφορίας

Το πληροφοριακό περιεχόμενο της εφημερίδας χαρακτηρίζεται από κύριες ονομασίες συνόλων (ονόματα συλλογικών οργάνων, ανθρώπων, τόπων, δράσεων, γεγονότων κ.ά.)

Βασικός άξονας αναζήτησης → κατηγοριοποίηση
περιεχομένου με βάση:

- το είδος της πληροφορίας (άρθρα, κριτικές, μελέτες, κ.ά.)
  - τη γενική θεματική κατηγορία της πληροφορίας (διεθνή νέα, τοπικά νέα, αθλητικά νέα, κ.ά.)
-

Αναζήτηση – Πλοήγηση – Ανάκτηση

Αποτελέσματα έρευνας – University of California

California Newspaper Digitization Project

Έρευνα αξιολόγησης χαρακτηριστικών βάσεων δεδομένων ιστορικών εφημερίδων. Οι χρήστες/μελετητές επιθυμούν:

- Αναζήτηση με:
    - ✓ φράση
    - ✓ λέξεις-κλειδιά & Boolean εντολών
    - ✓ ορισμό χρονικού πλαισίου
  - Ανάκτηση:
    - ✓ τίτλος εφημερίδας
    - ✓ τίτλος άρθρων
    - ✓ ημερομηνία έκδοσης
    - ✓ σύνδεσμος (link) για κάθε άρθρο & αντίστοιχη εικόνα
  - Εύκολη πλοήγηση (σε προηγούμενα & επόμενα τεύχη, σελίδες)
  - Πληροφορίες διαθεσιμότητας
-

Προτάσεις για την υποστήριξη και προώθηση των συλλογών των ελληνικών ιστορικών εφημερίδων σε κοινή ηλεκτρονική βάση

Για την προβολή και την ανάδειξη της ιστορικής αξίας των παλαιότυπων ελληνικών εφημερίδων αλλά και για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του περιεχομένου τους, προτείνονται:

- Η σύσταση ενός Εθνικού Κέντρου Ψηφιακής Αξιοποίησης Ιστορικών Εφημερίδων
  - Η σύνταξη και καθιέρωση εθνικών προτύπων και εθνικής πολιτικής για την υλοποίηση έργων ψηφιοποίησης ιστορικών εφημερίδων
  - Προβολή και προώθηση (μάρκετινγκ) των έργων ψηφιοποίησης ιστορικών εφημερίδων
-

Εθνικό Κέντρο Ψηφιακής Αξιοποίησης Ιστορικών Εφημερίδων

Οφείλει να...

- Εξασφαλίζει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες
  - Παρέχει σταθερές και κινητές μονάδες ψηφιοποίησης
  - Διαχειρίζεται ορθά και λειτουργικά το ψηφιοποιημένο υλικό
  - Περιγράφει, επεξηγεί και να τεκμηριώνει το ψηφιοποιημένο υλικό
  - Συντηρεί και να διαφυλάττει σε κατάλληλες συνθήκες το ψηφιοποιημένο και το πρωτότυπο υλικό
  - Προβάλλει το υλικό με διάφορους τρόπους και μέσα
-

Σύνταξη και καθιέρωση εθνικών προτύπων και εθνικής πολιτικής

Πρότυπα και πολιτικές αναφορικά με:

- Κριτήρια επιλογής υλικού
  - Δημιουργία ψηφιακών εικόνων
  - Συμπίεση ψηφιακών εικόνων και διαχείρισή τους στο διαδίκτυο
  - Ανάλυση απαιτήσεων OCR
  - Ονομασία αρχείων
  - Διαδικασία ανάγνωσης, παρακολούθησης και ανίχνευσης ψηφιοποιημένων αρχείων
  - Καθορισμό μεταδεδομένων
  - Διατήρηση ψηφιακών εικόνων
  - «Χώρους» καταχώρησης και αποθήκευσης
-

Προβολή και προώθηση των έργων ψηφιοποίησης ιστορικών εφημερίδων

- Ηλεκτρονική προβολή
    - Ιστοσελίδες βιβλιοθηκών
    - Ιστοσελίδες ερευνητικών κέντρων
    - Θεματικές πύλες (με έμφαση στις επιστήμες της Ιστορίας, Φιλολογίας, Δημοσιογραφίας, Κοινωνιολογίας, Πολιτικής & Διπλωματίας, Αρχαιολογίας & Μουσειολογίας, Γλωσσολογίας, Γεωγραφίας)
    - Εκπαιδευτικές πύλες
    - Πύλες ειδησεογραφικής ενημέρωσης
    - Ιστοσελίδες υπουργείων, κρατικών φορέων & οργανισμών
    - Ιστοσελίδες ενώσεων που προάγουν την παιδεία και τον πολιτισμό

  - Συνεργασία και σύμπραξη με ανάλογους φορείς και δράσεις του εξωτερικού (συνέδρια, εκθέσεις, εκδηλώσεις, εκδόσεις, κ.ά.)
-

«Δεν υπάρχει άλλη πηγή πληροφόρησης που να καταγράφει τα στάδια εξέλιξης της ανθρώπινης κοινωνίας σε καθημερινή βάση, όπως η εφημερίδα»

Βρετανική Βιβλιοθήκη

Ας δράσουμε προς τη...

**συλλογική ψηφιοποίηση των ελληνικών ιστορικών
εφημερίδων**

για να...

- Αξιοποιήσουμε δημιουργικά τον τεράστιο όγκο πληροφοριών που παραμένει ανεκμετάλλευτος
- Παρέχουμε πρόσβαση σε όλους και διάθεση του πληροφοριακού περιεχομένου τόσο στην επιστημονική έρευνα όσο και στο ευρύ κοινό

Ευχαριστώ

Αριέττα Παπαϊωάννου, MRes (SLAIS, London), cPhD